

Z á p í s

ze zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 30. června 2015

Zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny se uskutečnilo dne 30. června 2015 od 13:00 hod. do 16:30 hod. v tiskovém sále Úřadu vlády České republiky (Strakova akademie, nábreží Edvarda Beneše 4, Praha 1).

Přítomni členové: Ján Balog, Jiří Dienstbier (předseda Rady), Lucie Fuková, Karel Holomek, Martina Horváthová, Cyril Koky, Renáta Köttnerová, Jan Kudry, Eva Nehudková (KVOP), Lýdia Poláčková, Petr Pospíšil (SMOČR), Čeněk Růžička, Edita Stejskalová

Osoby pověřené k zastupování členů: Marie Bílková (MF), Stanislav Daniel (AKČR), Jaroslav Fidrmuc (MŠMT – náměstek ministryně), Kateřina Kalistová (MK – 1. náměstkyně ministra), Jiří Nováček (MV – 1. náměstek ministra), Michaela Povolná (MZ), Jan Marek (MPSV – náměstek pro zaměstnanost)

Hosté: Michal Barbořík, Markéta Benešová (MV), Jakub Horáček (MMR), Radek Jiránek (ASZ), Jiří Kalašník (MZV), Tomáš Koníček, Věra Ondračková (MV),

Omluvení členové: Lenka Balogová, František Bikár, Oldřich Bubeníček (AKČR), Petr Drulák (MZV), Jan Gregor (MF), Daniel Herman (MK), Emil Horvát, Jana Horváthová (MRK), Milan Chovanec (MV), Martin Kaleja, Michael Kocáb, Michaela Marksová (MPSV), Karla Šlechtová (MMR), Oto Váradi, Josef Vymazal (MZ), Miroslav Zima

Úřad vlády ČR: Andrea Baršová, Zdeněk Doubravský, Jan Kora, Jan Kožíšek, Martin Martínek, Milan Pospíšil, Martina Štěpánková, Jiří Svěrák, Renata Weinerová

Zahájení

J. Balog byl pověřen vedením zasedání Rady po dobu nepřítomnosti předsedy Rady. Po zahájení zasedání zkontroloval usnášeníschopnost. Vzhledem k rezignaci D. Beňáka na členství v Radě se snížil počet členů Rady na 31 osob. Usnášeníschopnost Rady byla potvrzena přítomností 16 členů na začátku zasedání. V průběhu jednání dorazili další 4 členové, jak je zachyceno u hlasování k jednotlivým usnesením ze zasedání Rady.

PŘÍTOMNO	CELKOVÝ POČET	USNÁŠENÍSCHOPNOST
16	31	ano

J. Balog představil návrh programu, který byl zaslán společně s pozvánkou na zasedání Rady a podkladovými materiály. K navrženému programu neměl nikdo připomínky.

1. Schválení zaměření dotačních programů Podpora terénní práce, Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora koordinátorů pro romské záležitosti
2. Přípravované priority Strategie prevence kriminality ve vztahu k sociálně vyloučeným lokalitám (například ve vztahu k budoucímu fungování a financování asistentů prevence kriminality)
3. Přístup Policie ČR k práci s příslušníky národnostních menšin, zejména s Romy, a činnost Policie ČR v sociálně vyloučených lokalitách

4. Dopad novely zákona o pomoci v hmotné nouzi (souhlas obce s doplatkem na bydlení) na ztrátu bydlení
5. Informace o činnosti Agentury pro sociální začleňování
6. Možnosti rozšíření kapacit kanceláře Rady z prostředků ESIF a OP Technické podpory pro zajištění plnění priorit vyplývající ze Strategie romské integrace do roku 2020
7. Různé

Hlasování o programu:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
16	0	0

Program zasedání byl přijat.

1. Schválení zaměření dotačních programů Podpora terénní práce, Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora koordinátorů pro romské záležitosti

Úřad vlády ČR poskytuje dotace v oblasti lidských práv podle Směrnice vedoucího Úřadu vlády České republiky č. 24/2014 o poskytování neinvestičních dotací k financování programů v oblasti lidských práv, která zmiňuje, že jednotlivé příslušné poradní orgány vlády projednávají a doporučují vedoucímu Úřadu zaměření dotačních programů a zřizují si pracovní orgán pro hodnocení projektů v rámci příslušného dotačního programu. V působnosti Rady vlády pro záležitosti romské menšiny jsou dotační programy: Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti. Projekty projednává a doporučuje vedoucímu Úřadu vlády ČR ke schválení komise. Složení komise určují jednotliví předsedové poradních orgánů.

M. Martínek informoval o zaměření dotačních programů, jednacím řádu komise, předpokládaného vyhlášení a průběhu dotačního řízení pro rok 2016, výsledcích druhého kola dotačního řízení programu Podpora terénní práce pro rok 2015 a připravované elektronizaci dotačního řízení.

Usnesení č. 6/2015 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 30. června 2015 k bodu č. 1

Rada

- I. **schvaluje** zaměření dotačních programů Úřadu vlády ČR v programech Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti;
- II. **schvaluje** Jednací řád Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačních programů Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti;
- III. **doporučuje** vedoucímu Úřadu vlády ČR schválené zaměření dotačních programů.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
15	2	0

Usnesení bylo přijato.

2. Přípravované priority Strategie prevence kriminality ve vztahu k sociálně vyloučeným lokalitám

J. Nováček, první náměstek ministra vnitra pro řízení sekce vnitřní bezpečnosti informoval členy Rady o zřízení Pracovní skupiny pro řešení problémů sociálně vyloučených lokalit ministrem vnitra v květnu 2014, činnosti Republikového výboru prevence kriminality, který je zodpovědný za vytváření koncepce a koordinace preventivní politiky jako meziresortní orgán a realizaci dotačního programu Ministerstva vnitra Programu prevence kriminality. Podrobněji se zaměřil zejména na projekt Asistent prevence kriminality a projekt Domovník – preventista.

3. Přístup Policie ČR k práci s příslušníky národnostních menšin, zejména s Romy a činnost Policie ČR v sociálně vyloučených lokalitách

J. Nováček se věnoval Strategii pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám. Zmínil činnost tzv. styčných důstojníků pro menšiny, kteří jsou od roku 2013 zařazeni do struktury odboru služby pořádkové policie při jednotlivých Krajských ředitelstvích Policie ČR, a dále pak vzdělávací aktivity v oblasti posilování informovanosti příslušníků Policie ČR ohledně menšinové problematiky včetně aspektu sociálního vyloučení. V této věci probíhají celorepublikové setkávání styčných důstojníků pro menšiny, proškolení policistů v multikulturních kompetencích a dovednostech týkajících se problematiky menšin, s důrazem na odstraňování zažitých stereotypů a posilování manažerských a komunikačních dovedností u styčných důstojníků pro menšiny. V rámci plnění Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období 2013-2014 byl ve 2. polovině 2014 zahájen projekt „Zavádění policejních specialistů v oblasti policejní práce ve vztahu k minoritní skupině Romů v sociálně vyloučených lokalitách“.

Usnesení č. 7/2015 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 30. června 2015 k bodu č. 2 a 3

Rada

bere na vědomí informace poskytnuté zástupci ministerstva vnitra k připravovaným prioritám Strategie prevence kriminality ve vztahu k sociálně vyloučeným lokalitám a přístupu Policie ČR k práci s příslušníky národnostních menšin, zejména s Romy, a činnosti Policie ČR v sociálně vyloučených lokalitách.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
20	0	0

Usnesení bylo přijato.

4. Dopad novely zákona o pomoci v hmotné nouzi (souhlas obce s doplatkem na bydlení) na ztrátu bydlení

J. Dienstbier převzal vedení zasedání Rady. Uvedl, že členové Rady sledují vývoj novely zákona o pomoci v hmotné nouzi, a to zejména v souvislosti s podmínkou souhlasu obce k doplatku na bydlení. Na posledním zasedání Rady bylo ministerstvu práce a sociálních věcí uloženo, aby informovalo kancelář Rady o připravovaných metodických postupech k problematice souhlasu obce podle § 33 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi a následně čtvrtletně byla informována o dopadech novely zákona v praxi. Přístup MPSV byl představen na dubnovém zasedání Výboru pro

spolupráci se samosprávami, který v návaznosti na výstupy zasedání uložil úkol připravit podnět, ke zrušení podmínky souhlasu obce k doplatku na bydlení.

Náměstek ministryně práce a sociálních věcí J. Marek informoval o projednání této záležitosti na Výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny ČR, který k tomuto přijal usnesení a postoji ministerstva práce a sociálních věcí a dalších metodických pokynech vztahujících se ke zmiňované novele zákona o pomoci v hmotné nouzi.

Dále první náměstek ministra vnitra J. Nováček představil stanovisko resortu vnitra k problematice souhlasu obce k doplatku na bydlení.

J. Balog informoval o stanovisku Výboru pro spolupráci se samosprávami a podnětu výboru pro zasedání Rady ke zrušení podmínky souhlasu obce podle § 33 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

Po diskuzi k tomuto tématu představil J. Dienstbier návrh usnesení, který vzešel z podnětu Výboru pro spolupráci se samosprávami ke zrušení povinnosti souhlasu/vyjádření obce k doplatku na bydlení:

**Návrh usnesení č. 8/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 30. června 2015
k bodu č. 4**

Rada

- I. schvaluje podnět k podmínce souhlasu obce při posuzování nároku na doplatek na bydlení do tzv. dlouhodobého ubytovacího zařízení;
- II. doporučuje vládě, aby uložila ministryni práce a sociálních věcí, aby do 15. srpna 2015 předložila novelu zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, obsahující zrušení podmínky souhlasu obce podle § 33 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, v navržené podobě;
- III. žádá, aby ministryně práce a sociálních věcí neprodleně zajistila vydání metodického pokynu kontaktním pracovištím Úřadu práce ČR, který by zohledňoval nové stanovisko ministra vnitra a Legislativní rady vlády v otázce souhlasu obce podle § 33 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, tak, aby byla při rozhodnutí o nároku na doplatek na bydlení zohledněna pouze sociální situace žadatele,
- IV. doporučuje vládě, s ohledem na dopady současné právní úpravy zákona 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, aby urychlila přípravu zákona o sociálním bydlení;
- V. žádá předsedu Rady, aby v souladu s čl. 4 odst. 3 písm. h) Statutu Rady podnět předložil vládě pro jednání schůze vlády.

Členové Rady měl k návrhu usnesení následující pozměňovací návrhy:

J. Marek navrhoval vypustit bod III. usnesení. *Hlasování:*

pro 19, zdržel se 0, proti 0 – návrh byl přijat.

P. Pospíšil navrhoval zaměnit slovo „zrušení“ v II. odstavci slovem „úpravu“. *Hlasování:*

pro 1, zdržel se 1, proti 17 – návrh nebyl přijat.

P. Pospíšil navrhoval vypustit bod IV. usnesení. *Hlasování:*

pro 1, zdržel se 5, proti 13 – návrh nebyl přijat.

R. Köttnerová navrhovala doplnění nového bodu usnesení: „doporučuje vládě, aby s ohledem na ohrožení základních práv občanů a rizika zhoršující se bezpečnostní a sociální situace v regionech navrhla předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v souladu s § 99 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, projednání příslušné novely zákona o pomoci v hmotné nouzi ve zkráceném jednání ve stavu legislativní nouze“.

Hlasování:

pro 3, zdržel se 7, proti 9 – návrh nebyl přijat.

Vzhledem k nepřijetí návrhu R. Köttnerové bylo navrženo nové znění navrženého odstavce, které

zní: „doporučuje vládě, aby s ohledem na ohrožení základních práv občanů a rizika zhoršující se bezpečnostní a sociální situace v regionech uložila ministryni práce a sociálních věcí, aby požádala Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky v souladu s § 90 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, o schválení příslušné novely zákona o pomoci v hmotné nouzi v prvním čtení“. Hlasování:

pro 15, zdržel se 1, proti 3 – návrh na doplnění nového bodu III. byl přijat.

J. Marek: navrhoval úpravu termínu v bodě II, a to z „15. srpna 2015“ na „bez zbytečného odkladu“. Hlasování:

pro 1, zdržel se 8, proti 10 – návrh nebyl přijat.

Po projednání všech pozměňovacích návrhů k usnesení nechal předseda hlasovat o usnesení ve znění:

Usnesení č. 8/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 30. června 2015
k bodu č. 4

Rada:

- I. schvaluje podnět k podmínce souhlasu obce při posuzování nároku na doplatek na bydlení do tzv. dlouhodobého ubytovacího zařízení;
- II. doporučuje vládě, aby uložila ministryni práce a sociálních věcí, aby do 15. srpna 2015 zpracovala a předložila vládě novelu zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, obsahující zrušení podmínky souhlasu obce podle § 33 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, v navržené podobě;
- III. doporučuje vládě, aby s ohledem na ohrožení základních práv občanů a rizika zhoršující se bezpečnostní a sociální situace v regionech uložila ministryni práce a sociálních věcí, aby požádala Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky v souladu s § 90 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, o schválení příslušné novely zákona o pomoci v hmotné nouzi v prvním čtení;
- IV. doporučuje vládě, s ohledem na dopady současné právní úpravy zákona 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, aby urychlila přípravu zákona o sociálním bydlení;
- V. žádá předsedu Rady, aby v souladu s čl. 4 odst. 3 písm. h) Statutu Rady podnět předložil vládě pro jednání schůze vlády.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
17	1	1

Usnesení bylo přijato.

5. Informace o činnosti Agentury pro sociální začleňování

R. Jiránek informoval o změnách, které nastaly v Odboru pro sociální začleňování. Informoval o přípravách projektu koordinovaného přístupu a pokračování Agentury. Dále se věnoval podmínkám pro podporu jednotlivých inkluzivních opatření na úrovni obcí z OP VVV, OP Z a IROP, zákonu o sociálním začleňování, evaluaci dopadů činnosti Agentury, Strategii boje proti sociálnímu vyloučení, výběru nových lokalit, kampani proti násilí z nenávisti a personálním stavu Agentury.

6. Možnosti rozšíření kapacit kanceláře Rady z prostředků ESIF a OP Technické podpory pro zajištění plnění priorit vyplývajících ze Strategie romské integrace do roku 2020

M. Martínek informoval o přípravě Metodiky pro vyhodnocování a monitoring Strategie romské integrace do roku 2020, a s tím i související činnosti Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Pro lepší monitoring Strategie romské integrace do roku 2020 se plánuje využití zdroje z Operačního programu Technická pomoc.

L. Fuková upozornila na činnost pracovní skupiny pro mezinárodní spolupráci a na posledním jednání projednávané téma, které bylo věnováno Evropskému romskému institutu (pracovní název), o který usiluje Rada Evropy a Open Society Foundations.

V bodě různé nebyly vzneseny žádné podněty, proto předseda Rady J. Dienstbier zasedání uzavřel.

Přílohy:

- Zaměření dotačních programů Úřadu vlády ČR v programech Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti
- Jednací řád Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačních programů Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti
- Podnět Rady vlády pro záležitosti romské menšiny k podmínce souhlasu obce při posuzování nároku na doplatek na bydlení do tzv. dlouhodobého ubytovacího zařízení

Jiří Dienstbier, v. r.

*ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny*

Zaměření dotačních programů Podpora terénní práce, Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora koordinátorů pro romské záležitosti

Program Podpory koordinátorů pro romské záležitosti

Vymezení programu: Dotační program Podpora koordinátorů pro romské záležitosti pro rok 2016 je určen na výdaje spojené se zabezpečením potřeb pracovní pozice koordinátora pro romské záležitosti (dále jen "koordinátor").

Vymezení žadatelů o finanční podporu: Žadatelem může být pouze kraj.

Výše dotace: Výše dotace na jednoho koordinátora činí **maximálně 500.000 Kč**. Dotace v plné výši se poskytuje na zaměstnance, který činnost koordinátora vykonává v plném pracovním úvazku (bez kumulací s dalšími činnostmi pro krajský úřad, které nenaplňují výhradně agendu romských záležitostí) po celý kalendářní rok.

Základní druhy činností koordinátora:

- a) **metodická činnost** (spolupráce s poradními orgány vlády, zejména s Radou vlády pro záležitosti romské menšiny, dále s Odborem pro sociální začleňování (Agenturou) Úřadu vlády České republiky, ministerstvy, odbory krajského úřadu, poskytovateli sociálních služeb, vzdělávacími institucemi, obcemi a dalšími orgány veřejné správy a institucemi ve věci romských záležitostí) **a metodické vedení romských poradců či zaměstnanců obcí a dalších institucí zabývajících se integrací Romů** (dále jen „romští poradci“) tj., předávání informací, zkušeností, příkladů dobré praxe ap.;
- b) **koordinační činnost** (koordinuje romské poradce, aktivity v kraji, vytváří podmínky pro dobrou komunikaci a spolupráci, vytváří a vede databázi institucí zabývajících se integrací Romů, zapojuje se do komunitního plánování ap.);
- c) **analytická činnost** (zajišťuje zpracování analýz týkající se dané problematiky pro účely souborných zpráv a strategických dokumentů, **mapuje a vyhodnocuje potřeby romské menšiny v kraji**);
- d) **koncepční a iniciační činnost** (podílí se na koncepčních a strategických dokumentech kraje, v rámci své působnosti zpracovává Strategii romské integrace v kraji a podklady pro koncepční a strategické dokumenty pro ústřední orgány státní správy z pohledu agendy romských záležitostí, zejména pro Radu vlády pro záležitosti romské menšiny);
- e) **poradenství a informační činnost** (tuto službu poskytuje zejména romským poradcům, terénním pracovníkům, školám a dalším institucím);
- f) **vzdělávací činnost** (zjišťuje vzdělávací potřeby romských poradců a zprostředkovává jim aktuální nabídku, reaguje na dotazy, organizuje pravidelné porady s romskými poradci, podílí se na vzdělávání v rozsahu své působnosti);
- g) **monitorování integračních projektů v kraji** na pomoc romské menšině s důrazem na jejich funkčnost a efektivitu;
- h) **monitoring situace romské menšiny v kraji**.

Poznámka

U dotačního programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti doporučujeme zaměřit se na kontinuální monitoring situace romské menšiny a naplňování cílů Strategie romské integrace romské menšiny do roku 2020 na krajské a místní úrovni. Toto zaměření se doporučuje v návaznosti na usnesení vlády č. 127 ze dne 23. února 2015, kterým byla schválena Strategie romské integrace do roku 2020, a na základě výčtu druhů činností koordinátora uvedeného výše.

Program Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce

Vymezení účelu dotace

1. Dotace ze státního rozpočtu na program Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce se poskytuje k financování výdajů spojených se zajištěním a realizací projektů, jež poskytují podporu a pomoc Romům s cílem předcházet sociálnímu vyloučení a odstraňovat jeho důsledky. Budou podporovány projekty využívající principy **komunitní práce v romských komunitách/lokalitách**, tj. projekty poskytující podporu a pomoc lidem žijícím v romských komunitách/lokalitách k získávání dovedností řešit svoji situaci vlastními silami, s podporou dalších osob nebo společným úsilím dané komunity. Dále budou podporovány aktivity, které doplňují sociální programy a sociální služby, u nichž žadatel prokáže analýzou cílové skupiny, že jsou potřebné a vedou k prevenci sociálního vyloučení nebo přispívají ke zlepšení situace obyvatel romských lokalit. Doplňkovou součástí projektů může být **edukační a informační činnost**, tj. pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, zpracování příkladů dobré praxe (např. formou příručky, včetně zpracování metodiky postupů v dané oblasti), vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací. Pouze ve výjimečných případech může být dotace poskytnuta na projekty, kde je dotace Úřadu vlády pouze doplňkovým zdrojem financování.
2. Budou podporovány projekty, jejichž aktivity jsou v souladu se Zásadami dlouhodobé Koncepce romské integrace do roku 2025, **Strategií romské integrace do roku 2020** a strategickými a koncepčními dokumenty krajů a obcí na jejichž území se projekt realizuje, které se vztahují k integraci resp. sociálnímu začleňování Romů a obyvatel romských sociálně vyloučených lokalit. Projekty by tak měly podporovat a vytvářet tzv. multidisciplinární přístupy, spolupráci různých institucí na formální i neformální úrovni či posilování aktivní role obcí v prevenci sociálního vyloučení a realizaci/zavádění komunitní práce.
3. Minimální, ani maximální výše rozpočtu není stanovena.

Program Podpora terénní práce

Vymezení účelu dotace

1. Dotaci lze čerpat na zabezpečení pracovního místa a činnosti terénního pracovníka nebo terénního sociálního pracovníka (dále jen „terénní pracovník“), kterého zaměstnává obec nebo příspěvková organizace obce, zřízená pro tyto účely.
2. Těžištěm terénní práce je přímá práce s klientem, tj. že pomáhající vyhledává potenciální účastníky projektu v jejich přirozeném prostředí a společná setkání tak obvykle neprobíhají na půdě organizace, která terénního sociálního pracovníka/ terénního pracovníka zaměstnává. Tento způsob práce umožňuje kontakt s lidmi, kteří z různých důvodů sami institucionální pomoc nevyhledávají, případně z počátku i odmítají. Návštěvy v domácnostech uživatelů v rámci práce v přirozeném prostředí poskytují příležitost ke spolupráci s celou rodinou a širším společenstvím.
3. K základním principům terénní práce patří:
 - dodržování práv uživatelů – sociální služba je poskytována s důrazem na respektování vůle, ochrany důstojnosti, soukromí a dalších práv uživatelů,
 - zplnomocňování uživatelů,
 - práce v přirozeném prostředí uživatelů,
 - kontinuita a návaznost služeb,
 - princip nízkoprahovosti.

4. Budou podporovány projekty, jejichž aktivity jsou v souladu se Zásadami dlouhodobé Koncepce romské integrace do roku 2025, **Strategií romské integrace do roku 2020** a komunitními plány nebo strategickými či koncepčními dokumenty obcí, na jejichž území se projekt realizuje, které se vztahují k integraci resp. sociálnímu začleňování Romů a obyvatel romských sociálně vyloučených lokalit.

JEDNACÍ ŘÁD

Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačních programů

Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce,

Podpora terénní práce a

Podpora koordinátorů pro romské záležitosti

zřízené dle článku 7 Statutu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Komise“).

- 1) Zřízení Komise je upraveno Statutem Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“).
- 2) Věcný obsah jednání, způsob a organizace činnosti Komise vychází ze Směrnice vedoucího Úřadu vlády ČR č. 24/2014 o poskytování neinvestičních dotací k financování programů v oblasti lidských práv (dále jen „Směrnice“), kterou se realizují programy Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti.
- 3) Komisi tvoří předseda a maximálně 10 členů.
- 4) Předsedu a členy Komise jmenuje předseda Rady.
- 5) Činnost Komise zajišťuje Kancelář Rady, jejíž zástupce je oprávněn účastnit se všech zasedání Komise s hlasem poradním (dále jen „tajemník“).
- 6) Komise zasedá podle potřeby. Zasedání Komise jsou neveřejná.
- 7) Jednání svolává na pokyn předsedy Komise tajemník, který připraví program jednání a veškeré podklady.
- 8) Předseda, tajemník a členové Komise podepíší před zahájením jednání prohlášení, že nejsou k předkladatelům projektů v takovém vztahu, který by mohl vyvolat střet zájmů.
- 9) Pokud by střet zájmů nastal, je ten, koho se týká, povinen na tuto skutečnost upozornit. Předseda Komise dotčeného člena vyloučí z dalšího projednávání příslušného dotačního programu.
- 10) Předseda Komise, uzná-li to za vhodné, případně na žádost jednotlivých členů Komise, může přizvat hosty na jednání Komise. S tímto krokem musí souhlasit členové Komise, v nadpoloviční většině přítomných členů.
- 11) Předseda a členové Komise, tajemník i hosté jsou povinni podepsat prohlášení, že zachovávají mlčenlivost o projednávaných skutečnostech.
- 12) Účast členů Komise na jednání je nezastupitelná.
- 13) Jednání Komise řídí předseda nebo předsedou pověřený člen Komise.
- 14) Komise je schopna jednat a usnášet se, je-li přítomna nadpoloviční většina členů Komise s právem hlasovat, vždy však za přítomnosti předsedy nebo člena Komise, který je zástupcem Úřadu vlády ČR. O závěrech jednání rozhoduje Komise většinou hlasů přítomných členů. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

- 15) V rámci hodnocení projektů před jednáním Komise posuzují každý předložený projekt vždy nejméně dva hodnotitelé a výsledky zapisují do hodnotitelské tabulky. Tato hodnocení jsou prezentována na jednání Komise, která stanoví celkové hodnocení projektu. Jedním z těchto hodnotitelů je v případě dotačních programů Podpora terénní práce a Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce vždy příslušný krajský koordinátor dle sídla předkladatele projektu. Pokud se liší hodnocení obou hodnotitelů o více než 20 bodů, předkládá se projekt k hodnocení třetímu hodnotiteli k vypracování revizního posudku.
- 16) Komise posoudí žádosti z hlediska:
- splnění podmínek stanovených ve Směrnici a Zvláštních ustanoveních pro jednotlivé programy, včetně úrovně zpracování projektu;
 - finanční náročnost projektu z hlediska přiměřenosti a hospodárnosti
 - disponibilních prostředků vyčleněných pro tyto účely;
 - podle povahy věci, i z hlediska věcné potřeby.
- 17) Výsledky projednání žádostí o dotaci, schválené Komisí, jsou podkladem pro vedoucího Úřadu vlády ČR k vydání individuálních rozhodnutí o poskytnutí dotace.
- 18) Zápis z jednání zpracovává tajemník Komise. Zápis doplňují protokoly o jednání a hlasování k jednotlivým žádostem a souhrnný přehled podpořených a nepodpořených žádostí. Protokol musí obsahovat identifikaci žadatele, finanční požadavek, finanční spoluúčast, schválenou částku, informaci o posouzení žádostí, záznam o hlasování, u nepodpořených žádostí i důvody jejich zamítnutí. Zápis, souhrnný přehled a jednotlivé protokoly podepíše předseda Komise.
- 19) Na základě rozhodnutí předsedy Komise mohou být žádosti projednávány per rollam, o výsledku hlasování musí být proveden zápis, který podepíše předseda Komise.
- 20) Předseda Komise je povinen předložit Radě prostřednictvím Kanceláře Rady seznam členů Komise a zápis z jednání Komise.
- 21) Záznamy z jednání Komise vede kancelář Rady jako ucelenou agendu v rámci dotačního řízení.
- 22) Tento jednací řád nabývá účinnosti dnem jeho schválení Radou.

Jiří Dienstbier, v. r.

*ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny*

Podnět

Rady vlády pro záležitosti romské menšinyk podmínce souhlasu obce při posuzování nároku na doplatek na bydlení do tzv. dlouhodobého ubytovacího zařízení

1. Současná právní úprava podmínek nároku na doplatek na bydlení do tzv. dlouhodobého ubytovacího zařízení

Do § 33 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), byla v roce 2014 poslaneckým pozměňovacím návrhem vložena „podmínka souhlasu obce“ v případě posuzování nároku na doplatek na bydlení u žadatele, který užívá bydlení v tzv. dlouhodobém ubytovacím zařízení¹ se schváleným provozním řádem nacházejícím se v katastrálním území dané obce. Toto ustanovení se na obce vztahuje reálně od 1. května 2015, odkdy se Úřad práce ČR dotazuje obcí na udělení/neudělení souhlasu. Podle předmětného ustanovení zákona nemůže Úřad práce ČR považovat osobu užívající na základě smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu za účelem bydlení ubytovací zařízení za osobu užívající byt. Deklarovaným cílem zákonodárce/předkladatele pozměňovacího návrhu byla snaha zabránit zneužívání systému dávek pomoci v hmotné nouzi ze strany některých provozovatelů ubytoven.

2. Aplikace novelizovaného znění § 33 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

Schválená zákonná úprava však přináší v praxi značné komplikace, protože vnáší do správního rozhodování o přiznání doplatku na bydlení prvek libovůle a negativně dopadá na osoby nacházející se v hmotné nouzi. Je zapotřebí poukázat zejména na neexistenci hmotněprávní a procesní úpravy, jež by předmětné ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi zpřesňovala. Absence kritérií v zákoně o pomoci v hmotné nouzi, podle nichž by měly obce a městské obvody odpovědně rozhodovat o tom, zda souhlas žadatelům udělí či nikoliv, má za následek, že místní samosprávy rozhodují při skutkově shodných nebo podobných případech zcela rozličně. V řadě případů obce odmítají souhlas vůbec vydávat, což ve svém důsledku znamená udělení nesouhlasu. Do konce dubna letošního roku rozhodoval o přiznání doplatku na bydlení pouze stát prostřednictvím Úřadu práce ČR, který v rámci správního řízení posuzoval sociální situaci žadatele. Aktuální poznatky z terénu jsou nicméně takové, že obce v případě udělení souhlasu stanovují kritéria, jež nejsou zákonem nijak stanovená a ve své podstatě nevypovídají o sociální situaci dané osoby. Naopak nová právní úprava dává místním samosprávám neomezené možnosti, jak zdůvodnit vydání nesouhlasu, a zabránit tak přiznání doplatku na bydlení ze strany Úřadu práce ČR, přestože by na něj žadatel z hlediska své sociální situace měl nárok. Řada obcí již mezi základní podmínky pro udělení souhlasu zahrnuje nebo vyjadřuje vůli přihlížet k místu trvalého bydliště žadatele, bezdlužnosti vůči obci, trestní bezúhonnosti a dokonce uplatnění na místním trhu práce. Toto zjištění se však zásadně rozchází s ústavně zaručeným právem² na sociální pomoc v hmotné nouzi. Žadatel doplatek na bydlení musí mít zákonem o pomoci v hmotné nouzi zcela jednoznačně předvídatelně definované podmínky pro jeho přiznání,

¹§ 33a odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů: „Ubytovacím zařízením se pro účely tohoto zákona rozumí ubytovací zařízení splňující podmínky uvedené v § 21a zákona o ochraně veřejného zdraví, jestliže je ubytování v těchto zařízeních poskytováno na dobu delší než dva měsíce v období šesti měsíců po sobě jdoucích.“

² Listina základních práv a svobod: HL. 4, čl. 30 odst. 2: „Každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek.“

v opačném případě dochází k popření práva na potřebnou pomoc a také základních principů výkonu veřejné moci, která nemůže být vykonávána libovolně.

Obce - pokud už souhlas vydají - přistupují často k udělení souhlasu na přechodnou dobu 3 měsíců, časově neomezené souhlasy jsou v některých regionech zcela výjimečné.

Novelizovaný zákon o pomoci v hmotné nouzi přináší reálné riziko vzniku závažných problémů, které mohou dopadnout nejen na osoby v hmotné nouzi, ale také na obce a koordinaci sociálních služeb. Rodiny žijící v tzv. dlouhodobých ubytovnách mají oprávněnou obavu ze ztráty ubytování, sociálních kontaktů a podpůrných sítí (např. sociálních pracovníků) v důsledku vynuceného stěhování, které s sebou nese mj. finanční náklady

a změnu místa pro školní docházku dětí. Mezi obcemi/městskými obvody mohou vznikat problémy v okamžiku, kdy mezi nimi bude docházet k vynucené migraci osob nacházejících se v tíživých životních podmínkách. Tato skutečnost může vést k narušení vzájemných vztahů a spolupráce mezi samosprávami. Obce mají povinnost ze zákona pečovat o uspokojování potřeb svých občanů v oblasti bydlení.³ Obec, která vyjádří nesouhlas k výplatě

doplatku na bydlení, by tedy měla mít pro občany s trvalým pobytem k dispozici volné obecní byty, byty k sociálním účelům, případně mít na svém území zajištěny kapacity u poskytovatelů sociálních služeb (azylové bydlení). Místní samosprávy, které mohou nabídnout bydlení ve svém bytovém fondu, ve značné míře nastavují podmínky pro přidělení obecního bytu způsobem, který představuje pro osoby z ubytoven nepřekročitelnou bariéru v přístupu ke standardnímu bydlení, např. z důvodu dluhu vůči obci. Případná migrace může rovněž narušit nastavení sociální práce/služeb. Na nových adresách migrujících osob nemusí být sociální práce a další služby vůbec k dispozici, protože kapacity sociálních služeb nebo sociálních pracovníků na obcích jsou naplánovány s ohledem na stávající rozmístění osob ohrožených sociálním vyloučením. Regulaci počtu tzv. dlouhodobých ubytovacích zařízení, kvalitu

a dostupnost bydlení nelze řešit pouze prostřednictvím zákona o pomoci v hmotné nouzi, který klienty ubytoven v současné době spíše sankcionuje, a proto je třeba s ohledem na dopady současné právní úpravy rovněž apelovat na vládu, aby věnovala maximální pozornost a urychlila přípravu zákona o sociálním bydlení.

Podle dat Generálního ředitelství úřadu práce budou obce toto vyjádření dávat ke zhruba 11 000 – 17 000 domácnostem, ve kterých žije zhruba 16 000 – 25 000 osob (jedno okresní město), z toho asi 5 000 nezaopatřených dětí.

Opatření v podobě souhlasu obce s přiznáním doplatku na bydlení představuje nesystémový krok, v jehož důsledku hrozí zásah do práv jednotlivců a zhoršení sociální a bezpečnostní situace v obcích.

3. Stanovisko Legislativní rady vlády ČR a ministra vnitra k § 33 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

Vzhledem ke skutečnosti, že souhlas/nesouhlas obce v této věci byl do 22. června 2015 považován orgány veřejné správy za závazné stanovisko podle § 149 zákona č. 500/2004, správního řádu (dále jen „správního řádu“), nesmělo rozhodnutí Úřadu práce ČR o posouzení nároku na doplatek na bydlení směřovat proti jeho závěru. Na značnou problematičnost tohoto právního uchopení upozornila Legislativní rada vlády České

³§ 35 odst. 2 zákona 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů: „Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“

republiky, jež na svém zasedání dne 18. června 2015 mj. konstatovala, že podmiňovat výkon státní správy nejasnou úpravou rozhodovací činností obce, je do značné míry nesystémové a nekoncepční. Legislativní rada vlády České republiky především dospěla k závěru, že má silné pochybnosti o tom, zda současná právní úprava obsažená v ustanovení § 33 odst. 6 větě druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. S tímto odůvodněním doporučila vládě, aby neprodleně podnikla kroky ke změně předmětné právní úpravy tak, aby byla garantována právní jistota jejich adresátů v souladu s koncepcí a hodnotami materiálního právního státu. Ministr vnitra vydal dne 22. června 2015 aktualizované stanovisko v otázce výkladu předmětného ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, v němž uvádí, že souhlas obce je nejvhodnější považovat za vyjádření učiněné v režimu části čtvrté správního řádu obcí z pozice dotčeného orgánu ve smyslu § 136 odst. 2 správního řádu, na který se vztahuje zásada volného hodnocení podkladů rozhodnutí. Tento výklad však vůbec neřeší skutečnost, že s osobami nacházejícími se ve stejné sociální situaci a potřebou stejné pomoci ze systému hmotné nouze může být zacházeno zcela rozdílně, protože některá pracoviště Úřadu práce ČR mohou nadále odůvodnit neposkytnutí doplatku na bydlení žadateli negativním stanoviskem obce. Nedošlo tedy k nutné eliminaci vážného rizika, že budou popřena práva žadatelů na potřebnou pomoc.

4. Návrh Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny z výše uvedených důvodů navrhuje zrušení podmínky souhlasu obce podle § 33 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, tj. zrušit v § 33 odst. 6 zákona ve větě druhé slova „v případě souhlasu obce, na jejímž katastrálním území se ubytovací zařízení nachází“.

Usnesení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 30. června 2015

Rada:

- I.** schvaluje podnět k podmínce souhlasu obce při posuzování nároku na doplatek na bydlení do tzv. dlouhodobého ubytovacího zařízení;
- II.** doporučuje vládě, aby uložila ministryni práce a sociálních věcí, aby do 15. srpna 2015 zpracovala a předložila vládě novelu zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, obsahující zrušení podmínky souhlasu obce podle § 33 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, v navržené podobě;
- III.** doporučuje vládě, aby s ohledem na ohrožení základních práv občanů a rizika zhoršující se bezpečnostní a sociální situace v regionech uložila ministryni práce a sociálních věcí, aby požádala Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky v souladu s § 90 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, o schválení příslušné novely zákona o pomoci v hmotné nouzi v prvním čtení;
- IV.** doporučuje vládě, s ohledem na dopady současné právní úpravy zákona 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, aby urychlila přípravu zákona o sociálním bydlení;
- V.** žádá předsedu Rady, aby v souladu s čl. 4 odst. 3 písm. h) Statutu Rady podnět předložil vládě pro jednání schůze vlády.